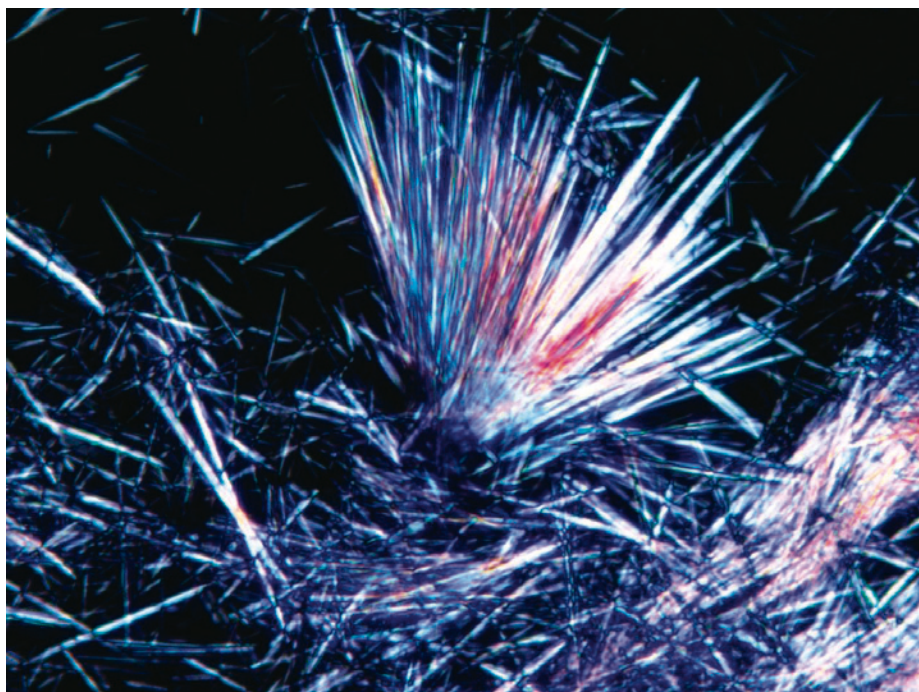

Urinsyrekrystaller

Undersøkelse av leddvæske gjøres regelmessig som ledd i utredningen av hovne ledd. Ved mikroskopisk undersøkelse vurderes cellulariteten, hvilke typer celler som er til stede og om det foreligger krystaller. For å vurdere krystaller er det nødvendig med et polariseringsfilter i mikroskopet.

Ved urinsyre-gikt finner man oftest kun spredte urinsyrekrystaller i leddvæsken, men ved sjeldne tilfeller kan det være betydelig akkumulasjon. Da bør man overveie om materialet er fra et tofus i relasjon til leddet. Tofus er en knutet ansamling av urinsyrekrystaller (monosodium urat monohydrat krystaller) med påfølgende fremmedlegeme-reaksjon (1). De kan forekomme i alle anatomiske lokalisasjoner, men oftest rundt ledd.

Leddvæsken kan prepareres som direkte utstryk eller som et nedspunnet produkt. Dette vil påvirke både cellulariteten og krys-talltettheten i preparatet, avhengig av det nedspunnete volumet.

Urinsyrekrystaller kjennetegnes ved at de er nåleformede og sterkt dobbeltbrytende i polarisert lys, mens krystaller av kalsium-pyrofosfatdihydrat som man finner ved kondrokalsinose har mer romboid utseende og mindre dobbeltbrytende egenskaper (2, 3).

Ved påviste urinsyrekrystaller i leddvæske foreligger det per definisjon urinsyre-gikt, og spesifisiteten til undersøkelsen er derfor høy. Sensitiviteten er noe lavere, og det kan blant annet forklares ved manglende trening i mikroskopiske teknikker for å påvise urinsyrekrystaller (4).

Bildet viser massiv opphopning av urinsyrekrystaller sett i polarisert lys ved 400x forstørrelse.

Marius Lund-Iversen
 marius@lund-iversen.com
 Avdeling for patologi
 Oslo universitetssykehus

Marius Lund-Iversen (f. 1974) er spesialist i patologi og overlege. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Litteratur

1. Dorlands 's illustrated medical dictionary. 28. utg. London: Elsevier Health Sciences, 1994.
2. Pascual E. The diagnosis of gout and CPPD crystal arthropathy. Br J Rheumatol 1996; 35: 306–8.
3. Ivorra J, Rosas J, Pascual E. Most calcium pyrophosphate crystals appear as non-birefringent. Ann Rheum Dis 1999; 58: 582–4.
4. Lumbreras B, Pascual E, Frasquet J et al. Analysis for crystals in synovial fluid: training of the analysts results in high consistency. Ann Rheum Dis 2005; 64: 612–5.

Mottatt 19.5. 2014, første revisjon innsendt 9.9. 2014, godkjent 23.9. 2014. Redaktør: Siri Lunde Strømme.

 Engelsk oversettelse på www.tidsskriftet.no